

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V ednosti je moč«

»EDINOST« izhaja vsako sredo; cena za vsa leta je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 20 kr. — Posamezne številke pri upravitelstvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 8 kr. — Naročnine, reklamacije in inserate prejema Upravitelstvo »via Zenta 5«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via S. Lazzaro« Tip. Huala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izjeme (razni) vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav oseb; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Rusija.

II.

Ne, da bi zagovarjal despotizma dobroto, Bog varuj! Pregorko ljubim svobodo, a resnično. Uže v I. oddelku sem priložno omenil, da stvar opazujem iz ruskih mej. Tedaj, — po tem tiru hočem nadaljevati.

Čemu toliko hvalisanja, besedovanja o svobodi, prostje diskusiji, enakopravnosti, vzajemnosti i pravici sedanje dobe, boljše 19. stoletja — ako se v visokih zbornicah kujejo zakoni brez tehtnega preudarka; če večini ljudstva ugajajo — da, ali ne! Večina zakonov ljudstvu ne ugajajo! Zakone kujejo taki možje, i o takovih stvareh, o kojih oni niti pojma nemajo. Ko dotični zakon v veljavo pride, zadene najbolj i k tlam pobije kmeta — zaslonbo države. Ni čudo! Zakon so skrpal možje, ki bodo večaki v zlatej renti, v železničnem prometu, v rimskih pandektah; a o kmetijskem stanu, o njegovem mar i boru niti ideje oni si ustvariti ne morejo. Oni hote se pospeti do najvišje stopinje v modrosti zakonodajstva, češ — kako jih bodo potomci slavili Salomonom i Likurgom. Ako se stvar pa v jedru pogleda, kaj se vidi? gola praznota, puha teorija — vse ničev! Pravi labirint v zakonodajstvu!

Kujejo se paragrafi nad paragrafi, da človek ne vé skoro več kam ž njimi. Mej tem, ko bi paragraf moral biti pravi ključ do spoznanja pravice in resnice — nasprotno, on v moč stopivši, da koj spoznati lastno nepraktičnost, — a kaj še z drugimi. Navadno v prevodi so tako revno skrpani, brezi duha življenja v sebi i brezi logične zveze, da se njih vsebina, pomen, ukaz ne da na tanko razumeti; nasprotno, krivo se da tolmačiti i sukati kakor jeden hoče i kedo želi.

On je mreža, past, zanka, v koje lisičnjak nevedneže lovi. Malo zakonov, a še manje paragrafov — ali takih, da bodo ljudstvu v poduk, a ne v prevaro i služili v limanice tičem brez peruti. Da se v ustavnej državi more dospeti na vrhunec slave i blagostanja, to je mogoče; ali če je ustava na trhlej, slabej podlogi zidana — še mnogo lažje se pribrodi do roba tik propada. Facta loquuntur. Ozmimo se na Turško, in Egipt, (ki se sedaj i tudi ustavoj laska) i na pobliznjo kneževino Bolgarijo! Koliko časa je

ustava v poslednej bila v veljavi? Čemu ustava — ako ni za njo še primernih tal? Evangeljsko zdravo zrno — ali na skalo! Pet sto let turške sužnosti je ubogo rajo i prelepo deželo skoro poživilo, a ni bilo modro ravnanje sila učene Evrope, koj po odrešitvi iz krutega, zakletega jarma robstva, ustavoj je poblagodartiti. Ni bila volja Rusije — a drugih prekriti manevri so v to primorali! Modrakl, hočete li trdno poslopje brezi temelja? Prvi pišga na kup zvali i prva nada ga spodmakne i spodnese. V ustavnej državi, namesto vladarja, ima ljudstvo v rokah obe oblasti, postavodajalno i izvrševalno. Prav o Rusiji so mnogo pisarili i še dandenes pisarijo, čemu da car ne proklječe države ustavnim. Ogromna večina ruskega naroda (dostojanstveniki, plemenitaši i kmetje) sprevideva vladarjevo blagotvorno delovanje na poti svobode — a tudi je uže preverjena, da le po tem tiru se da dospeti do uravnanja, poravnanja — do ustave.

Prvi čin do pravice i svobode je car sam storil, ko je ukazom velel sodniške zapisnike pregledati — obsodbe na novo preveriti; tem mnogo kazencev oprostil, osvobodil. Mnogo iz mej obsojenih na smrt, na vislicah — pomiloštil. A najvažnej korak do svobode, do ustave »in fieri« je zagotovil, ustanovivši, boljše ponovivši »Zemstva« samooblastna. Ta obstajajo iz kmetov iz okroga, imajoča pravico reševati prasanja, ki se tičejo okrožja; a vse do nekakove meje.

Kdo bolje pozna svoj stan, razmere v okrogu, nego kmet sam! — zaslonba, moč države, Druge države njega prezirajo; a »incivilizirana« Rusija je prav njega na prvo mesto pozvala. Ona dobro vé, kde tiči moč! — i se ne vara. Podrožje zemstvu je obširno. Ono mora skrbeti: za gospodarstvo okrožnim premoženjem, mora imeti skrb za varnost ljudi in blaga, — za pota in mostove, — za snažnost in čednost, za zdravje in zdravniške naprave, — za lepo in pošteno vedenje — zastran ognja in novih zidanj, — za popravo starih stavb, — za oskrbovanje bogoljubnih naprav za uboge in sirote, — za šole in podučne naprave, — za pripomoč pri obravnavanju zapuščin za rajnimi, za oklicevanje pri razprodaji gibljivih rečij, — pri pobiranju davkov, — pri poročanji o tujcih, pohajajoče okrog, —

all se v njem naselivših, — pri oddaji vojakov (novincev) i pri kvartiranju došlih vojakov. Še več jim je v obravnavanje izročeno, nego našim samostalnim občinam! Ko boče na trdnj podlogi dozidano velikansko poslopje v narodnem zlogu — temu da dá naziv »Svoboda« To je kopica pravice, ki služi v temelj daljnim svoboščinam. Po mirnem potu se pride še le do prave ustave, do svobode zlate, razvevetele na narodnem polju, — a kakor nepremakljiva skala s trdno podlogo — na kojoj se racionarno izicim narodno blagostanje. Zemstvo ni podredjeno »okrožnemu sudu«, ampak ministerstvu v Petroburgu — njemu direktno mora poročati. To je velik korak, vendar se v širnem carstvu nahaja stranka, katerej vodilo razum ni! — ona vsakojakimi napostavnimi sredstvi odločno zahteva — ustavo. Brezi pa, da bi v stanu bila razmotriti, če tolikanj zelena samouprava more carstvu pravo svobodo dati. Ako bi se Rusija na željo neznanega broja malovrednih kričavev, razsajalcev, zavratnih morilcev, angeljev tuč, sovražnikov blagodejne luči ustavnim proklcala — v položju, katerem se sedaj ona nahaja, ustava bi jo v malo letih privedla na rob pogube. Ali zdravo jedro narodovo sprevideva dobroto blagih činov monarhovih i zaničljivo pogledujo na sodrgo, ki se hlina svobodo narodoljubnim; a v resnici se le za njeno krinko skriva i ni drugo — nego posebenje a—teizma i to kar »petroljarji« na Francoskem.

Slavnost v Dolini.

II.

Po občnem zboru se je začelo ljudstvo pred spomenikom zbirati, na levo stran so stopili brhke Brškice vse vprek v narodnej opravi, druge prostore so zavzeli vsi stanovi, od blizu in daleč došli rodoljubi. Velik oddelek veteranov pod vodstvom vrlega narodnjaka P. iz Doline, ki pa v Trstu biva, napravil je častno stražo. Lepo je bilo videti odlična prsa slovenskih junakov, kateri so v več bojih kri prelivali za domovino. Okoli spomenika se je zbrala inteligenca, pevec i godba; z veselimi obrazi so zbrani pričakovali pričetka. Odbor »Edinosti« pride, zavzame tudi določeni prostor

okrajni glavar vitez Bosicio. Na mah utihne vse, ko načelnik g. Nabergoj na oder stopi — in predstavi občinstvu vladnega komisarja viteza Bosicio. Ta se prijazno slovensko zahvali in ko zgovori, zagrmí krepko živio! godba zaigra cesarsko himno, vse je bilo odkrito, dokler ni bila končana.

G. načelnik Nabergoj stopi na oder, pozdravi občinstvo in se v daljšem govoru spomina najprej starih časov, poudarja zvestobo Slovanov do cesarske hiše in ljubezen do domovine; živo riše krivice in krepke boje zadnjih let za narodno svobodo in pravico ter nadaljuje: Teško je bilo pri srcu slovenskemu rodoljubnemu možu, gledati, kako se zatira slovensko plemo v Avstriji, in se mu krati pravica, podeljena od samega presvitlega vladarja. Zato pa so začeli za narod in njegove pravice uneti močje vzbujati in zbirati ljudstvo pod milim nebom, da tam po starih slovenskih običejih izrazuje svoje težnje in zahteva svoje pravice.

Tako se je zgodilo tudi tukaj, na tem mestu ste zbrani primorski Slovinci in hrvaške prosili in zahtevali, da se dadé tudi našemu slovenskemu zatiranemu narodu tiste pravice, katere mu pripadajo po božjih in naravnih zakonih. Tukaj na tem mestu ste prisegli, da hočete biti zvesti svojemu narodu in svojemu cesarju.

Da, slavno občinstvo, zvesti smo bili, zvesti smo, in zvesti hočemo ostati, pa tudi prej ne mirovati, dokler ne dosežemo tistih pravice, katere so nam po ustavnem potu zagotovljene. Toraj tukaj na tem, za Istro in za vse Primorje važnem mestu, sklenol je odbor društva »Edinosti«, spostavil spomenik, spomenik, kateri vam tukaj danes razkrijem, ko znamenje nepozabljivega dne 27. okt. leta 1878. Ta spomenik naj spomina naše potomce, da ste se tukaj na tem mestu, vi in vaši narodni buditelji, borili za narodne pravice, katere bodo oni gotovo svobodnejše uživali, nego mi sedaj. Slavna županija Dolinska, in Vi rodoljubni Dolinci, prosim Vas v imenu odbora »Edinosti«, blagovolite sprejeti ta spomenik v svoje varstvo in čuvajte ga ko narodno svetinjo i narodni zaklad, ker ta spomenik boče pričal tudi v poznejših časih, da uže od nekdanj stanuje tukaj naš rod. (Dalje, prih.)

Podlistek.

Delo sv. Cirila i Metoda.

V spomin 5. julija 1881.

Spisal Jaromir Volkov.

III.

(Dalje.)

Kakor se je vrag zakrohotal nad padcem velike Morave, enako bi se zakrohotali tudi danes naši sovražniki nad padcem svete Rusije... Iz nebes nas sv. brata Ciril i Metod ozbiljno opominata: Slovanje, pazite i glejte na vse strani! Narodni vaši izdajalci neté ogenj v tujih propogandah, da ga vržejo na vašo streho. Zato učite in opominajte svoje ljudstvo, da se izdajalstva seme uniči.

Garjevo ovco je treba ločiti od zdrave...

Hudiču ne bomo zidali altarja... kdor pa gada zasledi, naj ga ublje... a tem odvrne nesrečo, da ne stopi nedolžno dete z boso nogo nanj... Kdor je naš človek, bode naše besede tudi prav umel, ter ravnal po naročilu, katero smo prejeli od sv. Cirila i Metoda.

Da ima renegat i narodni izdajalec pekel uže na zemlji, to se umeje samo ob sebi. Nanj mrzi vsak pravičen človek »Blagor mrtvim, kateri v Gospodu umró; zakaj njih dela za njimi gredo«. A tudi za izdajico gredó zlobna dela ter ga bičajo v pogubljenje.

Nič ne pomaga renegatu i narodnemu izdajalcu čast in bogastvo, ker nosi gada na srcu; naj ga pokopljejo še tako slovesno; naj pred krsto trobi dolga vrsta godcev po sredi mestnih ulic: Bog i narod sta ga zavrgla na tem i onem svetu.

Predragi rojaci! to je črna osoda! Ljubimo tedaj iz vsega srca svoj narod, milo domovino i materini jezik ter varujmo se skrbno krivih prorokov i prikritih prijateljev.

Naš Gospod je spregovoril na gori pomenljive besede: »Blagor krotkim, ker zemljo posedejo.« Slovan je res od srca krotek, ali nasproti tej lastnosti pa se današnje dni trosi iz tujih krajev prinesena grda prevzetnost tudi mej naše ljudi. Oholost je začetek zla i renegatstva; kajti kakor lep i vzvišen je narodni ponos, ki Slovana diči pred Bogom i svetom, prav tako je gujsobna oholost v očeh božjih i človeških. Ona je posebno narodu škodljiva, ker uničuje zdravo seme na čvrstem domačem drevesu.

Sv. Cirila i Metoda ponižno prosimo, naj nas obvarujeta vsakovrstnih narodnih izdajalcev. Nad Slovanstvom naj se razprostira bratovska vzajemnost i blagoslov božji v istem duhu, kakoršnega sta nas učila vseslovenska svetnika.

IV.

Jezik naš je lep i bogat: Namjestit ga svuda valja, I u božjem hramu, Kakor zlata njiva; I u božjem hramu, Posvetila sta ga naša — Neka slavi Boga, kralja, Brata ljubeznjiva. A ne praznu slamu.

Mi Slovinci ljubimo vsak narod, ako nas zlobno ne zatira; mi pa tudi spoštujemo vsak jezik, bodi si: latinski, nemški, grški, hebrejski itd. ali svojega čislamo nad vse druge, ker je duh iz našega duha, kri iz naše krvi i meso iz našega mesa. Ako pa Slovani, osobito zapadne cerkve, gojimo srčno željo, da se tuji jezik umakne iz našega svetišča, a na njegovo mesto pride naš obredni jezik, — povrne se nam samo starodavna pravica, da se bo spet godila volja božja ter posvečevalo sveto božje ime v naše zveličanje.

Tu nastaje prasanje: zakaj, i iz katerih tehtnih vzrokov nam se je treba neprestano potezati za obredni naš jezik?

Solnce ne zgubi svoje svitlobe, naj ga krivični svet sodi kakor hoče; tako je tudi z neumrljivo pravico, katero ima vse Slovanstvo do svojega posvečenega jezika.

Vsi Slovani, iztočne i zapadne cerkve, česte sv. Cirila i Metoda ko prva domača svetnika i samostvoriteja našega pismenega jezika; vse Slovanstvo se hvaležno spomina teh dveh sv. bratov; vsem Slovanom pa je tudi namenjen en sama cerkveni jezik, i to je staroslovanščina. Poleg tega pa se naslanjamo še na druge važne uzroke i sicer:

1. Staroslovanščina je resnično naš »sveti jezik«;
- a) ker nam je ta narodna svetinja pridobljena z veliko marljivostjo i nenavadnim požrtvovanjem dveh naših svetnikov;
- b) je posvečen l. 868 od papeža Adrijana II.;
- c) je pohvaljen i potrjen za bogoslužbena opravila od papeža Ivana VIII. meseca junija l. 880;
- d) je potrjen za liturgični jezik od papeža Inocenca IV. l. 1218 tudi za rimokatoliške Slovence;
- d) takoisto potrdil je staroslovanščino obrednim jezikom tudi papež Benedikt XIV. l. 1754;
- e) sveta je cerkev, v kateri se je ta jezik začel i razcvetel, i vsa naša prvotna literatura ima jedino le v krščanstvu svojo podlogo;

f) v tem jeziku se vrše vsa bogoslužbena opravila v iztočnej cerkvi uže nad tisoč let — do današnjega dne, istotako tudi v mnogih katoliških vladikovinah n. pr. v Dalmaciji.

2. Ako imajo mali rodovi v Istri, na Hrvaškem i. dr. cerkveni svoj jezik, koliko bolj je ta jezikova jedinstvo spodobna največjemu narodu na svetu — narodu slovenskemu.

3. Taka cerkvena uredba je našemu narodu v ponos i čast, kajti slava vsacega naroda se opira večidel na njegov narodni jezik v cerkvi i javnih uradih. Hlapčevanje kaže narodno slabost i bolešno stran.

Deželni zbori.

Kranjski.

Deseta seja, dne 19. oktobra. Baron Apfaltrern poroča v imenu odseka, kako naj bi kranjska dežela drugo leto primerno praznovala 600 letnico, odkar je zvezana s hišo habsburško in nasvetuje, naj bi šla deputacija z deželnim glavarjem in dvema deželnima poslancema Nj. veličanstvu cesarju se poklonit, da se z zidanjem muzeja Rudolfska, za katero je darovala hranilnica 100.000 gl., dežela pa naj bi darovala družih 100.000 gl., takoj drugo leto prične. Na dalje daruje dežela 50.000 gl. za deželno hranilnico in tako dolgo, da se nabere potrebni kapital za zidanje, obrnejo se obresti teh 50.000 gl. za to, da dobe hranilci podpore na leto po 50 gl. Na dalje se deželnemu odboru naroča, da sestavi program za slavnost 600 letnice in naj se v ta namen pogovori z deželno vlado, mestnim magistratom ljubljanskim, in pokliče, ako je treba, še druge osebe v slavnostni odbor. Stroški za slavnost se uže naprej odobre.

Narodni poslanci poudarjajo zvestobo kranjske dežele do cesarske hiše, a z ozirom na velike davke in bremena, katera nosi kmet, ne morejo odobravati, da se toliko denarja vrže v ne tako potrebni muzej, zato priporočajo, naj se ustanovi veliko potrebniša kmetijska šola v Ljubljani; a nemškutarška večina ostane pri svoji trmi ter potrdi vse predloge, katere je baron Apfaltrern nasvetoval.

Enajsta seja, dne 20. oktobra.

Na vrsti je vojaško kvartiranje. O tem se sklene, naj se naroči deželnemu odboru, da se pomeni z vojaškimi oblastnjami zaradi zidanja vojašnice za 25. brambovski bataljon in naj skuša dobiti uže obstoječe poslopje za vojašnico, ali pa naj predloži deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju načrt za zidanje nove brambovske vojašnice.

•Glashenej Matici• se dovoli 100 gl. podpore.

Zdaj stopi Vesteneck na poročevalčevu mestu, narodni poslanci pa zbornico zapuste in zbor je v začetku nesklepčen in stoprv, ko poslanca Laschana privedó, more se sklepati.

Vesteneck stavi v imenu finančnega odseka te le predloge:

1. Skupna potrebščina deželnega zaklada v letu 1882 v znesku od 406.488 gl. 15 kr. in dohodki v znesku od 121.775 gl. 75 kr. se potrdi.
2. Za potrebno zalogo primanjlike v znesku od 284.713 gl. 15 kr. naj se za leto 1882 pobira:
 - a) 16%, priklada na celo podpisano svoto vseh neposrednih davkov z vsemi prikladami vred;
 - b) 20%, priklada na užitnino od vina, vinškega in sadnega mošta in od mesa;
 - c) 25%, priklada na davščino, ki se ima pobirati vsled postave dne 23. junija l. 1881, drž. zak. št. 62.
3. Deželni odbor se pooblasti, da sme k glavnemu premoženju deželnega zaklada pripadajoče javne obligacije časno zastaviti, in sicer od onega zneska, ki se bode v letu 1882 povrnil na račun posojila iz močvirskega zaklada v znesku 16.000 gl., pri ugodnej priloznost, pa, da sme take javne obligacije prodati bodi si v pokritje tega posojila 16.000 gl., kakor tudi v namen realiziranja vsled sklepa slavnega deželnega zbora dne 21. aprila l. 1877 za stavbo blaznice dovoljenega kredita v delnem znesku

86.000 gl., ki se je potreboval, torej v to svrhu da se spravi skupaj svota 101.000 gl.

4. Deželnemu odboru se naroča, preskrbeti Najvišje dovoljenje za sklep pod 2 in 3.

5. Deželnemu odboru se dovoli, da za l. 1882 porabi za cestne in vodne stavbe za vso deželo v vsem vkupe 25.000 gl., da pa za jedno stavbo ne sme dovoliti veliko več nad 1000 gl.

Vsi ti predlogi se potrdé, in ko Vesteneck odstopi, vrno se narodni poslanci.

Zavodu sv. Vincencija se dovoli 50 gl. podpore, če tudi se Deschmann temu ustavlja.

Za nakup starih novcev, katere je nabral smrli župnik Parapat, dovoli se 500 gl. iz deželnega in 500 iz muzejalnega zaklada.

Potem se odobri postava gledé stavb v okrožji podeljenih jamskih polj.

38 občinam in okrajnim cestnim odborom se dovoli pobiranje naklad za razne občinske potrebe.

Prošnj loškegaokrajnega cestnega odbora naj se mu dovoli 1000 gl. posojila, izroči se finančnemu odseku na Deschmannov predlog, če tudi upravni odsek dovolitev nasvetuje in poslanec Detela ta nasvet podpira.

V deputacijo, ki se ima o priliki svečanosti 600 letnice pod vodstvom deželnega glavarja na cesarski dvor poslati, izvolita se poslanca Apfaltrern in dr. Poklukar.

Dvanajsta seja, dne 20. oktobra.

Prične se razprava o vladnem prašanji, ali se ima prevrediti dvojna uprava.

Večina priporoča, naj se kolikor le mogoče omeji samouprava občin in kaže s tem veliko svojo liberalnost in ljubezen do ljudstva. Poleg tega pa napada vlado i deželnega načelnika, g. Winklerja; manjšina pa se krepko poteza, da se samouprava še razširi in odpravijo nepotrebna okrajna glavarstva.

Bila je to dolga in bojovita seja, vzlasi proti koncu, ko so nemčurski poslanci vrgli krinko z obraza in začeli hudo zabavljati, prav tako, kakor zabavljajo judovski časniki. A narodni poslanci jim niso nobene besede dolžni ostali, ampak krepko so zavračali napade in slikali tako živo ustavovercev grebe, da so jim poslušalci burno pohvalo dajali. Tudi deželni načelnik, g. Winkler je prav dobro zagovarjal vlado i sebe ter odločno odbil krivične napade.

Da se je poročilo manjšine zavrglo in ono večine sprejelo, to je jasno.

Dopisi.

Iz tržaške okolice, 14. novemb. 1881.

(Izv. dop.) O zadnjem svečanosti v Dolini pišejo razni listi; vsi so polni pohvale zaradi prizadevanja primorskih Slovencev; posebno lepo piše o tem obziru »Triester Tagblatt«, primerjaje sedanjo dobo Slovencev dobi Nemcev pod Friderikom II., takozvanim kraljem filozofom. Na dolinskem občnem zboru pa se je prejela tudi važna resolucija zaradi železnice, katera bi vezala Trst po najkrajšji poti z notranjnimi deželami. — Tržaških judov »organ« se je po svojem pohajaču norčeval iz Slovencev zaradi tega sklepa, češ, da se za to stvar uže drugi, bolj kompetentni krogi brigajo. On namreč misli, da so v takih zadevah edino le židje kompetentni; a revče ne vé, da v Trstu imajo Slovenci veliko

veče interese, nego pa judje, kateri bi takoj porabili šila in kopita, ako bi v Trstu nehale ono, kar oni zovo »handle-handle«; mej tem ko Slovenci Trsta silno potrebujejo, da morejo svoje v potu obraza zemlji izpuljene pridelke dobro prodajati.

Da, Slovenec ima največji interes v Trstu; on mora želiti, da Trst ne propade, kajti on je navezan na zemljo, katera se razprostira od Trsta do Spielfelda, ne tako žid, in zatoraj je slovensko ljudstvo pred vsemi drugimi poklicano, da po svoji moči varuje interese Trsta, in more toraj tudi skrbeti, da se izvrši ona železnica, po kateri večina slovenskega naroda in Tržačani zdihujejo.

Jaz bi celo nasvetoval, da bi se letos na Kranjsko-Primorskej meji osnoval tabor, na katerem naj bi slovensko ljudstvo z vso močjo zahtevalo, da se sedanja, Slovanom prijazna večina v državnem zboru krepko potegne za to velevažno stvar. Da pa zopet pridem k taboru, naj mi bode dovoljeno konstatirati, da je g. Nabergoj, o katerem so javili nekateri, da je obrnel hrbet društvu »Edinosti«, predsedoval zboru in slavnosti v Dolini in da je tudi zopet sprejel načelnitvo novemu odboru. — To je toraj najboljši odgovor na one, ki so hoteli po vsej sili kaliti zlogov v društvu in odbor črniti pred slovanskim svetom. Nadejam pa se, da novi odbor tudi vse druge kvante postavi na laž in bo delal po svojem najboljšem prepričanji za boljšo bodočnost Slovencev na Primorskem. — Čakajo ga v prihodnjem letu važne naloge: Petstoletnica, od kar je Trst prišel pod Avstrijo, nove volitve v mestni zbor, in tudi uže dolgo obečani tabor v sredini Istre moralo bi društvo osnovati prihodnje leto, ker je silno potreben. — Zatorej priporočam odboru marljivo delanost; naj ga ne moti pri delovanju rovanje narodnih krtov. — Dobro bi bilo, da bi »Edinost« prihodnje leto za slavnost izdala tudi kratek posnetek zgodovine tržaške.

Kaj pa z našo narodno banko? Teško je v resnici dobiti ljudi ki bi bili sposobni in požrtljivi zadosti, da bi prevzeli potrebne posle, a tega se ni ustrašiti, naj oni, ki so vzeli to nalogo v roke, ne mirujo, dokler ta važni zavod ne postane istina. — Eneržije in vstrajnosti nekotoliko, pa pojde. — Gotovo pa je, da bi tak zavod našej domovini koristil neizmerno.

Slišalo se je, da »Länderbank« hoče delati brez židov; a zdaj nekda snuje neko »Internacionalno banko v Trstu« in ta banka bo, kakor se sliši, zopet v rokah »izvoljenih«. Kaj čuda, saj se nek slovenski poslanec, ki je ob enem tudi eden prvih voditeljev »Länderbanke« prav dobro čuti v odborih židovskih zavodov v Trstu. — Lepa so načela, a še lepše so mastne službe, to velja v obče v sedanjih časih brezobzirnega materijalizma. — Sploh pa je začela zdaj zopet doba »Gründerjeva«, banke rastejo ko gobe; prometu to sicer ugaja, ali tega ne bi želeli, da bi se v dob sedanjega ministerstva zopet ponovil krah od leta 1873. Toraj previdnosti je treba; a da bi Tržaški Slovani to ugodno dobo pametno izkoristili. — Prihodnjé še kaj opazek iz tržaškega življenja. B.

*) Sliši se, da so poslanci, ki imajo take službe, primorani, odgovadati si jim. Ured.

Senožeče, 14. novemb. 1881.

(Trst-Rudolfova železnica in voda.)

Mesto Trst dobi z Rudolfovo železnico pitne in zdrave vode dovolj za mestne potrebe.

Rudolfova ali Loška železnica je merjena skoz gozd poleg Nanosa na Razdrto, Senožeče v Trst.

V višini poleg Nanosa v Stranah so močni studenci zdrave in čvrste Podnanašce, katera jako močno izvira, da goni vedno par mlinov.

Tudi v poletnej suši je vedno močna, ona bi se lahko ob majhnih troških pri delanju Rudolfove železnice napeljala v mesto Trst, kateremu bi se jako ustreglo s tako čvrsto in zdravo vodo.

Ako bi pa vode še več želeli, nego se je nahaja v Stranskih studencih, tudi je lahko pomagano z studenci Senožeskih brd, katera imajo obilo zdrave in čvrste vode in bi se lahko združili z Stransko vodo.

Mesto Trst dobi tako h krati Rudolfovo železnico in izvrstno vodo po krajšji poti, nego od Bistrice in z veliko manjšimi troški.

Naj tedaj tržaški mestni svet te velevažne stvari ne prezre. Domoljub J. M.

Politični pregled.

Notranje deželo.

Avstrijska delegacija je letos izvenredno tiha i mirna ter zelo voljna, kar je tudi znamenje časa. Večina tega zbora čuti, da zahaja solnce njenega veličastva. Gospodje iz poslanske zbornice bi še radi ropotali, ali oni čutijo, da njihovi tovariši iz gosposke zbornice tega ne bi odobraval; sami pa bi ostali v manjšini in tudi — v sramoti. Gosposke zbornice poslanci vsaj to čutijo, da imajo varovati svoje dostojanstvo.

Baron Rodič, vojaški poveljnik in deželni namestnik na Dalmatinskem stopil je v pokoj. Zgodilo se je to na njegovo prošnjo; cesar mu je izrekel gorko zahvalo za dolgoletno zvesto službo njemu in državi. Na njegovo mesto je imenovan baron Ivanović za vojaškega poveljnika in deželnega namestnika na Dalmatinskem.

G. minister nauka je ukazal, da se imajo otroci onih roditeljev, ki so se veri odpovedali podučevati v veri, in sicer v onej, katero so bili poprej njih roditelji spoznavali. Prav tako i v Trstu imamo precej take smotljake, ki se imenuje »liberi pensatori«, in svojih otrok ne daje krščevati, in pušča, da raste — kakor živina — brez vsakega verskega poduka. Takl otroci so pravi kandidati za ječe — in vešala.

Moravci so veseli, dobili so vrlega deželnega namestnika, na katerega poprej nobeden ni mislil. Imenovan je namreč dosmrtni ud gosposke zbornice dr. Friderik grof Schönborn, če tudi po rodu Nemeec, pa odločen avtonomist, ki se je vedno poganjal za pravice češkega naroda, za razširjanje samouprave in za šole na verskej podlogi. Češki časniki ga prav sočutno pozdravljajo ter čestitajo tudi grofu Taaffeju, da je s tem pokazal odločno voljo. Ustavaške časnike pa je to imenovanje zadelo, kakor strela z jasnega.

Krivošijanci niso hoteli priti na novačenje. Čuje se, da se uvede tam obredno stanje, ako ne bodo slušali; toliko je gotovo, da je baron Rodič cesto v Črnogoro zaprl.

4. Naš cerkveni jezik nam je gotovo razumljivši nego tuj; njegova beseda nam je milša i sladkejša, nam gre bolj k srcu, nam se sploh bolj prilaga, ter nas k pobožnosti bolj nagiba i ogreva; kajti, kakor led na solncu, taje se naše srce v pobožnih čutilih, če jezik izgovarja razumljivo božansko besedo.

Temu nasprotno pa govori sv. pismo: »To ljudstvo me česti le z ustnicami, njegovo srce pa je daleč od mene.« Mat. 15. 8. Sicer pa tudi v naravi vidimo, da vsaka stvar hvali i slavi po svoje — svojega stvarnika.

5. Naši ljudje, neveščé latinščine, tudi radi prevračajo latinske citate v svoj jezik, n. pr. Kyrie eleison (kjer je leže); sed libera nos a malo, (sedem libere masla malo); Deo gratias, (dévje race); te Deum laudamus, (ta debeu je danes); procedenti ab utroque compar sit laudatio, (precej dente spat otroke, tam per zid se vlačijo) i. t. d. Na tu omenjeni uzrok se sicer dosti ne naslanjamo, vendar pa smo ga omenili, ker priča, kako ljudstvo spoštuje tuj jezik, i kako prijeten je njegovemu ušesu.

6. Naš sveti jezik je lahko zlata vez i trdna podloga slovanskej vzajemnosti.

7. Narodno — cerkveni jezik je tudi moralna ograja proti vsakemu potujčevanju našega naroda. Mi trdimo, da je narodna cerkev najboljša varuhinja svojih ljudi proti vsakemu raznarodovanju. Uže iz tega jedinega uzroka lahko rečemo, da ni prav Slovan, kdor se o tej želji i misli z nami ne ujema.

8. Staroslovansčina ali naš »sveti jezik« je v svojej vlastitosti prečudovita harmonična sestava, katera ostane vedno dovršena jezikova lepota i temelj vsem našim jezikom. Osmeljujemo se tu v originalni besedi priobčiti, kar piše profesor Strahl o staroslovansčini. »Die Slaven reden in verschiedenen Dialekten eine Sprache, deren Uridiom bei einigen derselben gleich den alten Egyptern und den Hindus als besondere heilige Sprache

nur bei gottesdienstlichen Handlungen noch heut zu Tage im Gebrauche ist. Gleich den classischen Sprachen des Altertums enthält die slavonische Sprache eine seltene Kraft des Ausdruckes, eine Biegsamkeit im Worte, und einen unerschöpflichen Reichtum nebst grosser Kühnheit an Bildern, die die Gedanken erweitern und der Phantasie einen weiten Spielraum gestatten. Ihrer mannigfaltigen und doch natürlichen Inversionen wegen, kann sie nur mit der edlen Sprache der Hellenen verglichen werden, und durch ihre grosse Empfänglichkeit für fremde Wendungen trug sie am schönsten Kraft und Geist der griechischen Sprache auf sich über. Wie das weiche Wachs nimmt sie alle Eindrücke auf, wecket bald den Muth des ruhenden Helden und spornt ihn zu grossen Taten oder treibt ihn in Schlachten und Kriegesgetümmel, um seinen Lorberkranz von Neuem grünen zu sehen, oder begeistert den frommen Hirten, wenn er mit Sanftmut und Nachsicht seine verirrtten Schafe zurückruft oder erleichtert dem Liebenden die Klage wenn er in süsstönenden, schmelzenden Worten seinem beklemmten Herzen Luft zu machen sucht. So donnert sie also bald wie ein angeschwollener Bergstrom über Felsen und Klippen schäumend in die unergründliche Tiefe herab, bald windet sie sich gleich einem ruhigen Bache zwischen Blumen und schattenden Bäumen, über grüne Matten, und erregt bald Angst und Schrecken, bald Wonne und Freude beim sinnigen Verehrer der selben. Wie rührend schön ist nicht die edle Einfachheit in der die Bücher Moses im slavonischen Gewande vor uns treten! Wo finden wir anders einen solchen Reichtum, eine so blühende und majestätische Beredsamkeit, eine so grosse Mannigfaltigkeit in der Endung der Nenn und Zahlwörter, als in den slavonischen Uebersetzungen der Bücher Hiob, David, Salomon Jeremias und der übrigen Propheten sich kund tut. Wenn die russische Sprache fliessend, natürlich, erhaben, edel und behel-

rend genannt werden kann, so verdient ihre Mutter die slavonische den Namen der hinreissenden, begeisterten, bedeutungsvollen und blumenreichen.

Durch mehr als tausend eigene Ausdrücke und Worte, die sinnvoll, harmonisch und ganz verschieden von denen sind, die im gemeinen Leben vorkomen, drückt sich noch jetzt der geistliche Redner aus, wenn er erhabene und majestätische Gegenstände schildern will: ihre Kenntniss ist daher jedem unentbehrlich, der mit russischer Literatur sich beschäftigen und solche gehörig würdigen will.»

9. Vera, narod, jezik i cerkev so si drug drugemu v tako tesnej zvezi, da na vse druge slabo upljiva, če je ena od imenovanih moči pomanjkljiva. Ta pomanjkljivost v našej cerkvi je tuja beseda — mesto domača.

10. Sv. brata Ciril i Metod sta Slovanom božanski jezik izročila i nam zaukazala: naj to narodno svetinjó vedno, i tudi pri najbolj neugodnih razmerah skrbno varujemo. To zapoved, sta nas učila v svojem živenu z lastnim vzgledom.

11. Ako se mej zapadne, oziroma južne Slovane, uvede cerkveni naš jezik, s tako naredbo se ne bode cerkvena jedinstvo čisto nič rušila, nego še le prav čvrsto se utrdi, če si mislimo: jeden sam cerkveni jezik z enakim bogoslužjem po vsej širnej zemlji, koder biva i gospoduje ogromni narod slovanski.

(Dalje.)

Zlo so svet ospanole besede, katere je v ogerške delegaciji govoril sekcijski načelnik pl. Kallay o razmeri Avstrije in Italije, rekel je, da Avstrija od Italije nič ne zahteva in se tudi od nje nič nema bati; še dalje pa je segel grof Andrassy, ki je trdil, da je »Irredenta« Italiji bolj škodljiva, nego Avstriji, da se italijanska dinastija ne more ogniti pogubi, ako bi se unela vojna mej Italijo in Avstrijo, pa naj Italija zmaga ali omaga. Da so Madjari začeli kazati tako malo sočutja do Italije, to je tudi znamenje časa in velik udarec ustavovercem.

Bosenska deželna vlada razglša v »Serajevskem listu« brambeni zakon za Bosno in Hercegovino ter naglašja, da je cesar dozdej s tem zakonom odlašal, da se je mogla dežela opomoči po hudih stiskah, ona nagovarja ljudstvo, naj se zakonu voljno uda, ker vsaka dežela mora imeti vojske, da varujejo notranji red in branijo napadov od zunaj. — Ne moremo umeti, čemu se vsa ta naredba, i sicer na prvem mestu, objavlja v nemškem jeziku, katerega živa bosenska duša ne umeje, i tedaj ni družega, nego strašilo Bosnjakom.

Vnanje države.

Volitve v nemški državni zbor so Bismarka hudo razkačile, ker so njegovi privrženci zelo propali. On zato preti z odstopom, a pretel je uže mnogokrat, odstopil pa vendar ni, ter je s železno voljo vselej dosegel, kar je hotel, ker je imel vedno cesarja na svoji strani. To pa dolgo ne more tako dalje iti, ker ljudska volja nazadnje vendar le zmaga. Posebno važno pa je pri teh volitvah to, da jasno pričajo, da Prusa ni zmožna vladati Nemčije i da je nemška zločnost le navidezna in prisiljena. Bismarkova slava bleđi, z vsoblastjo, z vsem nekdanjem bliščem i pridobitvami na ptujem, ni si mogel pridobiti src nemškega ljudstva. Zadnje volitve pa so mu dale veliko nezaupnico, ker je njegova, protestantska stranka mnogo sedežev zgubila, najbolj pa se okrepila katoliška federalistična stranka, ki je, mej vsemi družimi naj močnejša, narasla de 150 udov. Ojačila se je tudi naprednjaška stranka. Da Bismarka to jezī, lahko je umevno, ker mora iti v Canoso, ako hoče delati: s prvo najmočnejšo stranko, ako pa bi se naslanjal na poslednjo, potem mora proklicati republiko.

Na Irskem upor vedno raste; prišlo je uže do tega, da najemniki nočejo več plačevati najemnine i da so celo žene pridružile se boju zoper posestnike in policije. Tako bo Angleška moralno primorana, Irceem dati državno svobodo.

Francosom se uporni rodovi v Afriki zapored udajajo; vojne utegne tedaj tam biti k malu konec, a predno se napravi red, treba bo dosti časa.

Ruski časniki zelo karajo srbsko vlado, ker je belgrajskega metropolit Mihajla odstavila in tudi ruska vlada je srbskej izrekla svoje nezadovoljstvo zaradi tega svojevoljnega i surovega dejanja.

Turška vlada protestira zoper brambeni zakon za Bosno i Hercegovino ter se naslanja na to, da tak zakon žali Sultanove pravice. Naj Sultan pride ponje.

DOMAČE STVARI.

Zdravje milost. škofa po časi, a znatno napreduje. Upa se, da k malu iz postelje vstane.

G. Fran. Kos, izvrsten rodoljub, suplent na gimnaziji v Gorici, bil je soboto na dunajskem vseučilišču promoviran za doktorja filozofije.

Bojski veterani so 30 oktobra napravili lepo veselico in obhajali obletnico svojega društva.

Dve Codelljevi študentski stipendiji po 105 glđ. ste razpisani za dijake plemenitega rodu na goriškej gimnaziji. Prošnje se imajo vložiti do 15. decembra pri goriškem deželnem odboru.

Kranjska trgovinska zbornica, če tudi imajo večino narodnjaki, opravlja svoja dela, kakor poročja »Slov. Narod«, v nemškem jeziku! Tako počenjanje moramo odločno obsojati; trgovci in obrtniki naj jej nemške dopise nazaj pošiljajo in zahtevajo slovenskih.

Arheološka najdba v Pulji. Pri kopanju neke ledenice v Pulji so našli iz grškega marmorja izsekan, necega rimskega cesarja predstavljajoči kip. Kip je tri metre visok in delo prav izvrstno.

Tržaško gospodarsko društvo, t. j. drugo ustanovljeno, poslalo nam je poziv, v katerem je omenjeno, da je slavna c. k. vlada blagovolila potrditi društvena pravila, dalje je omenjen v njem društveni namen in pristavljeno vabilo k pristopanju. Mi ponavljamo, kar smo uže poudarjali, da družega slovenskega delalskega društva v Trstu ni potreba, ker se ž njim le naše moči cepijo, in ker prvo podporno delalsko društvo tako lepo deluje ter tako vro

napreduje, da svetujemo vsacemu slovenskemu delalcu, naj v to društvo stopi. Uže zdaj lahko trdim, da bilanca tega društva v prihodnjem glavnem zboru pokaže sijajen napredek.

Tržaški deželni odbor je uže poslal ministarskemu načelnistvu spomenico, naj se tržaška luka neposrednje i neodvisno zveže z Rudolfovo železnico. Prihodnjije priobčimo to spomenico.

Iz morja izvlekli so pri Žavljah 10. t. m. mrtvega ribiča Jurija Glavino iz Boršta. Siromak je najbrž po nesreči utonil.

† Fran Andrejka. Minolo nedeljo smo pokopali v Trstu gosp. Frana Andrejko, vladnega svetovalca, direktorja c. k. državnega knjigovodstva v pokajo. Vspel se je bil do starosti 77 let, in služil cesarju 40 let. Bil je mož preblagega značaja, v službi vesten in natančen, proti svojim podložnim uradnikom vselej prijazen in pravičen, v privatnem življenju pa ljubeznjiv proti vsakemu, toraj ga je vse spoštovalo in čestilo. Milo in nemilo osodo življenja je vedno prenašal s vso stanovitnostjo in udanostjo. Rajnik je bil izgled, da je tudi uradniku mogoče in dostojno biti zvesti sin domovini. Njegovo rodoljubje je bilo čisto, kakor zlato, najraje je zahajal v društva Slovencev. Njegov pogreb je bil sijajen. Ne le mnogo visokih uradnikov in druge gospode, tudi tako rekoč vsi odlični tukajšnji Slovenci so bili pričujoči. Ohranimo mu vedno časten in hvaležen spomin. Bodi mu zemljica lahka!

Tržačani zabavoželjni! Trst ima 5 laških gledišč; 4 so sedaj odprta, in igre so dobro obiskovane. V nedeljah pa je vsako gledišče prenapolneno. Nekdo je preračunil, da je zadnje nedeljo pri 6 predstavah bilo v vseh glediščih okoli 13000 ljudi. A tudi gostilne, kder so igrale vojaške in druge bande, bile so polne. Pa še naj kedo poreče, da se Tržačani dolgočasijo, ali jim manjka denarja.

Čuvajte se tatov! Ko bi hoteli v vsakej številki poročati, koliko se zdaj godi tukaj dan na dan tatvin, vlovov in napadov, porabili bi vselej za to polovico lista. Posebno hiše, ki bolj samotno stojē, vedno so v nevarnosti, in v postranskih ulicah pozno v noči ni dobro hoditi. Torej — vzlasti vi bližnji okoličani — previdnost in pozori! Policije je v Trstu premalo, to vsi vemo, torej ne more očes in rok povsod imeti!

Slavnost v Dolini. Z veseljem smo čitali uvodni članek v Triester Tagblatt, pa tudi v novem laškem listu »Imparsiale« od 10. t. m., kder se slavnost v Dolini prav dobro in Slovencev sočutno opisuje. Tudi »Triest. Ztg.« je takrat prav ugodno sodila. Rojaki, bodimo delalni, zložni, in spoštujemo se sami, pa nas bodo tudi drugi čedalje bolj spoštovali.

Velika vojvodinja toskanska Marija Antonija, došla je minoli teden v Trst. Visoka gospa to zimo prebije v Barkovljah, kder je v najem vzela vilo grofinje Nugent.

Pravičnost trž. magistrata. Slovenec g. Lovro Žiberna iz Tomaja, kateri ima v Verdell svojo hišo in prodajalnico, prosil je meseca junija t. l. za domovinsko pravico v Trstu, a magistrat mu je z odlokom 5. okt. odbil »per deficienza del titoli voluti dallo Statuto civico«. Da v drugih slučajih ti gospodje niso enako strogi, kaže št. 263 »Cittadina« od 6. okt., kder se boro imena 9 osob, katerim se je domovinska pravica podelila, ako prav sta mej njimi samo — 2 hišna lastnika. G. Žiberna napravi, da le v zadnjem deželnem zboru skleneno postavlo cesar potrdi, priložbo na c. k. namestništvo. Isto svetujemo v prihodnje vsem Slovenceem, katerim bi magistrat pravice krtil.

Društvo Lloyd, katero pošilja svoje parnike v Aziji letos uže do Hongkonga, k malu uvede redne vožnje po novej črti v nekatera pristanišča južnje Amerike, vzlasti v Buenos d' Ayres. To moramo hvaliti, ker zdaj mora Avstrija moko, steklenino, platno itd. v te kraje prevažati na tujih ladajah. Našej trgovini se odpro novi poti, — nove nadeje.

Tržaška trgovinska zbornica napravi vsled sklepa od 19. okt. novo javno šolo za risanje, katera bo imela 3 razrede z 4. oddelki za razne obrtnije, n. pr. mehanike, zidarje, mizarje, slikarje itd. Mi bi to šolo z veseljem pozdravljali, kajti zaradi pešanja trgovine bo potrebno, da se Tržačani bolj obrtnije poprimejo, — pa kakor smo zvedeli, podučevalo se bo v njej izključljivo po laški! Kako živo potrebna bi tukaj bila taka slovenska šola!

Iz Trsta se nam piše: V predzadnjejštevilki ljube »Edinosti« sem čital dopis iz Verdele govoreč o beračenju: da je vse to res, kar g. dopisnik v njem govori, popolnoma sem prepričan. Tudi jaz sem uže mnogokrat naletel na take nadležnike, a ne samo na tuje in domače berače, tudi od boljih, katerim ni treba prositi, bil sem nadlegovan in to posebno pri

zadnjem izletu. Okoličani, sramujte se beračenja, ne mislite: ta je iz mesta, ima gosposko obleko, saj lahko da, ne mislite tega, hodite ponosni in ne sramotite se po svetu. Jaz bi tega ne dal v javnost in ne mislim vas obrekovati ali sramotiti, samo svariti vas hočem, vsaj od priprošene slike ne obogatite in radi te ne trpite, da vas po zobeh nosijo in zaničujejo, kar se premnogokrat še po krivem zgodi. Bodite ponosni na to, kar imate v teh žalostnih razmerah in na svoj narod. Gospodom duhovnikom in učiteljem pak priporočam, naj narod od takih dejanj odvračajo in svarē.

Nova šolska knjiga. Marljivi pisatelj Ivan Lapaže, ravnatelj meščanske šole v Krškem, izdal je knjigo: Prvi poluk; navod za podučevanje na najnižej stopinji narodne šole, z ozirom na Razinger-Zumerjev abecednik za slovenske šole; založila in tiskala Ig. pl. Kleinmayr in Ferd. Bamberg v Ljubljani. Take priročne knjige za učitelje dozdej še nismo imeli; zato in ker je prav dobro zbrana in sestavljena, priporočamo jo živo slovenskemu svetu in vzlasti gospodom učiteljem. Velja pri založniku 60 kr. s pošto 65 kr.

Slovanska Čitalnica v Trstu priredi v saboto 19. novembra: Plesno zabavo. Kedor želi vpeljati kacega gosta, naj to odboru naznani. Začne se ob 8^{1/2}, zvečer.

Gospod vitez Schneider, vrli slovenski državni poslanec, zaradi bolehanja ni mogel iti v državni zbor i se bavi zdaj v Gorici. Iz srca želimo, povrni mu Bog ljubo zdravje, da bo zopet mogel delati za državo i slovenski narod!

Pokneženi ljubljanski škof dr. Pogačar je dobil mreno na ocesnej punčici, na Dunaji, kamor je šel, pa je bil srečno operiran. Vrnovšega z Dunaja so presrečno sprejeli visoki duhovniki in tudi deželni načelnik, ki ga je ljubeznjivo pozdravil i mu voščil, da bi še dolgo užival srečo zdravih oči. — Na Kranjskem bo prav lep mir i prijetno življenje, ko se liberalna zalega zatare, kar se mora k malu zgoditi.

Obletnica hudega potresa v Zagrebu se je 9. t. m. obhajala v vseh cerkvah, katerih ni potres razsul, z slovesno božjo službo. Ljudstva se je vdeležilo toliko, da ni moglo vse v cerkve.

Popolnega kmetijskega učitelja je na ponovljeno prošnjo kranjske kmetijske družbe dovolilo ministerstvo kmetijstva. Ministerstvo želi, da se služba uže letos odda po pogojih, po katerih je razpisana enaka služba za Goriško in Istro.

Tržaški mestni svet je imel 9. t. m. sejo. Za popravo vojašnice se je dovolilo 40.000 gl. katere je izplačati v treh letih. Naznanilo se je tudi, da je mestna občina zgubila pravdo, katero je imela z samostanom benediktinaric in da je zatoraj dolžna temu samostanu plačevati 525 glđ. na leto, počenši od leta 1872. Dovolilo se je tudi nekoliko dodatnih kreditov.

Avstralsko-indiško trgovinsko inbredsno društvo snuje s francoskim kapitalom 50 milijonov goldinarjev: Središče tega podjetja bi bilo v Trstu i najvažnejša njegova podružnica v Solunu.

Družba sv. Mohora je izdala za letošnje leto ter razposlala družbenikom te le knjige: »Slovenski Gofline ali razlaganje cerkvenega leta«, Predelal Lambert Ferčnik, IV. snopič. »Hoja za Marijo Devico ali posnemanje njenih čednosti«. Po P. Sebastijanu Zajlerju, posnel B. Bartol, duhoven. »Naše škodljive živali v podobi in besedi«. Opisal Fr. Erjavec, II. snopič. »Občna zgodovina za slovensko ljudstvo«. Spisal Josip Starē, VIII. snopič. »Dr. Ignacij Knoblehar, apostoljski provikar v srednjej Afriki«. Za slovensko ljudstvo spisal Fr. Jaroslav. Koledar družbe sv. Mohora za navadno leto 1882.

Irredenta na Primorskem. Časniki priobčujejo pismo tržaške in isterske Irredente, poslano 27. oktobra iz Trsta italijanskemu ministru zunanjih zadev. V tem pismu izreka primorska Irredenta ministru zaupanje, da se italijanska vlada zaradi popotovanja italijanskega kralja na Dunaj ne odpove pravic na Trst, Primorsko in južno Tirolsko. Brali smo tudi v avstrijskih časnikih, da so italijanski diplomati to stvar na Dunaji v resnici sprožili in ponujali Avstriji prosto roko do egejskega morja, da so pa na Dunaji našli gluha ušesa. To ni le mogoče, celo verjetno je, ker zaman gotovo ni šel italijanski kralj oficijelno na Dunaj. Tako neumni vendar niso na Dunaji, da ne bi vedeli, da bi Avstrija z odstopom primorske dežele sama sebe umorila.

Razstava v Trstu. Objavili smo uže, da se je komisiji za tržaško razstavo ponujalo 200.000 glđ. čistega dobička za loterijo v prid razstavi; a dotično pogajanje z neko dunajsko hišo se je razdrlo. In kaj se je potem zgodilo? Naša razstavna komisija se je obrnola na necega Oblieghta, ki je napravil loterijo za mi-

lansko razstavo in ta je zagotovil, da loterijo prevzame, ako italijanska vlada dovoli, da se smeje srečke tudi v italijanskem kraljestvu prodajati. Da bi te bes! Ali smo taki berači, da bi tržaška razstava bila odvisna od italijanskega kapitala in dobrote italijanske vlade? Tako se vendar ne moremo ponižati! Sramovati bi se morali, ako bi hodili prosit pred vrata, pred katero smo milijarde vrgli. Dunajska trgovinska zbornica pa je našo razstavo z veseljem pozdravila in izvolila zanjo osem udov v poseben odbor.

Poziv Podpisani vabijo vse slovenske pevce, prijatelje petja in rodoljube, k pogovoru v dvorano delalskega podpornega društva (via coroneo 23), pri katerem mislijo stalno pevsko društvo ustanoviti, ker daje tako živatitni ne morejo. Vse, katerim je kaj ležeče na tem, da se na jadranskih obalah naša mila pesem glasi, pozivljajo se k obilni vdeležbi v nedeljo 20. t. m. ob 4 uri popoldne. Tržaški narodni pevel.

Nova iznajdba! Kletj za usnje. od Max. Muhr-a v Bruck-u, o katerem govori denašnji inserat, priporočamo čest. našim bralcem. Slišimo, da se je c. k. vojno ministerstvo o tem pohvalno izreklo, ter ga namerjava v rabo spraviti pri vojakih.

Gospodarske in trgovinske stvari.

O Irinej ali izda vlada nemško in slovensko knjižico s podobami ter jo brezplačno razdeli županstvom. Dobivala se bo pa knjižica tudi po 10 kr.

Trgovcem s lesom. C. k. poveljnistvo pomorskega arzenala v Pulji potrebuje za prihodnje leto 500 kub. metrov mescenovih tramov. Pisane ponudbe se bodo obravnavale v 30. dan novembra ob treh popoldne pri omenjenem arzenalnem poveljnistvu.

Razstava psov in perutnine v Trstu se odpre 20. t. m. in bo trajala pet dni. Dajale se bodo srebrne in bronaste svetinje in častni diplomi; čisti dohodek se obrne za dobrodelne namene.

Promet v tržaških skladiščih meseca oktobra. Blaga je ostalo 30. septembra . . . 1.783,624 k. Novega je došlo oktobra meseca . . . 1.824,813 *

Skupaj . . . 3.614,434 k. Izvozilo se ga je meseca oktobra . . . 1.367,104 *

Ostalo 31. oktobra 2.247,330 k. Zavarovano je bilo za 863.850 glđ.

Petrolije v Črnej gori. Dr. Schwarz, profesor v Freibergu, našel je na popotovanju po Črnej gori v Bukoviku petrolije. Kemiška preiskava je dokazala, da je gališkemu petroliju popolnoma enako. Dr. Schwarz je svetoval črnogorskej vladi, naj dalje koplje, kar se utegne k malu zgoditi.

Tržno poročilo.

Kava. — Mlahova kupčija, kaže se osobito pomanjkanje finih baž, to je Ceylon, Moka i. t. d. Denes velja Rio od gl. 53 do gl. 70. — Portorico gl. 90 do gl. 110. — Java gl. 86—90. — Ceylon gl. 96 do gl. 135.

Olje. — fino namizno draže, dalmatinsko ceneje, — fino namizno od gl. 57 do gl. 70. — jedilno gl. 40 do 46. — bombažno gl. 36 do gl. 40.

Sadje. — brez spremembe; cene ostale so zadnjič naznanjene.

Riž. — italijanski od gl. 16 do gl. 22^{1/2}. — Rangoon ad gl. 13 do gl. 15. — Cene utegnejo poskočiti.

Petrolje. — velja denes gl. 10. — utegne pa v kratkem poskočiti; a čez gl. 11 letos toško pridemo.

Mast in špeh. — Mast vedno draga, prav tako špeh. — Denes velja mast ameriška gl. 77 do 78. — špeh gl. 61 do gl. 66.

Domači pridelki. — fižola cene so zadnje dni močno padle. — Denes velja rudeči gl. 12^{1/2}, do gl. 12^{1/2}, beli gl. 12. — bohinec gl. 13^{1/2}, zeleni gl. 12. — Koks gl. 15^{1/2}, mandolon gl. 13^{1/2}, mešani gl. 8 do gl. 9^{1/2}, Masla cene so tudi postale niže, prodaja se po gl. 82 do gl. 92. — česplje suhe gl. 15 — brdske lupljene gl. 60 do gl. 63. — korun gl. 3 do gl. 3^{1/2}.

Žito. — skoro brez spremembe le koruza postala je ceneja za gl. 1^{1/2}, denes velja gl. 8.

Les. — Mlahova kupčija.

Listnica uredništva. Zadnje dni je nam došlo mnogo prav dobrega gradiva. Srčna hvala čest. gospodom dopisnikom, katere prosimo, naj nekoli ko potrpe; po redu vse priobčimo.

Dunajska borza

duo 15. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 glđ. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77 • 70 •
Zlata renta	93 • 85 •
1860 državni zajem	133 • • •
Delnice narodne banke	830 • • •
Kreditne delnice	358 • 50 •
London 10 lir sterlin	118 • 55 •
Napoleoni	9 • 37 ^{1/2} •
C. kr. cekini	5 • 60 •
100 državnih mark	58 • • •

Izžrebanje 5. decembra:

Srečka operake državne loterije, glavni dobitnik 70.000 gld. in 33-49 drugih dobitkov, srečka velja 2 gld.

Ljubljanske srečke

za samo 50 kr. na teden ali tudi 2 gld. na mesec 28 gld.

Ako se platijo na enkrat 24 gld. in se morajo vleči vsaj s 30 gld., pošiljajo se tudi proti poštni nakaznici ali zajemu.

Pri Jos. Zoldan v Trstu, verifikacijski ured za izžrebovanja in menjavnica, Casa fu Stratti poleg c. k. namestništva. (14-8)

The Singer Manufacturing & C. New-York.

Ako se plati vsak teden samo eden goldinar, dobi se Originalni

Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno.

G. NEIDLINGER, generalni agent

V Trstu, Corso, palača Modello Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr. (13-11)

Novi garantirani ŠIVALNI STROJ

original E. Howe original Prvotna cena:

četiri forinte na mesec.

Naročila na deželi oskrbe se proste stroškov za zavitek, vožnino in colnino, po originalnih cenah v obročih s poročstvom za primernost in trpežnost stroja,

Hch. Schott

ravnatelj društva E. Howe, via Ponterosso 2 Trst. Po enakih pogojih so na prodaj tudi izvrstni stroji Singerjevi, Wheeler & Wilsonovi po najnižji cen. Vsake baže poprave prav dobro in cenó. (6-1)

Naznanilo.

Počastim se, si občinstvu naznaniti, da sem 10. t. m. odprl štacuno manufakturnega blaga, Corso št. 34. e Trstu, tik zaloga železine g. Soritach-a. Porabim to priliko, naznaniti, da bo moje skladišče bogato in na izbiro oskrbljeno z novo najboljšo platnino, s blagom iz kotona in volne, s šal-i, z robo za žensko opravo z majami, bustami in zavratniki, kakor tudi s vsem, česar potrebujejo krojači za obleko moškega ali ženskega spola, — po cenah, katerim se konkurence ni bati.

Nadajajoč se, da me bo si občinstvo z zaupanjem počastilo, se ponižno priporočam (6-1)

Giorgio Jess.

Velika razprodaja ur.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in čó komu ura ni všeč, dam mu denar nazaj, toraj kupovalec ni v nobeni nevarnosti.

1 Cylindur-ura iz srebrnega nikla z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 anker-ura iz srebrnega nikla z verižico, prej 16 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 srebrna patent anker-ura z verižico poprej 25 gl. zdaj 11 gl. 25 kr.

1 srebrna remontoir Washington-ura z verižico prej 30 gl., zdaj 15 gl.

Zlato urice za gospe, prej 40 gl., zdaj 20 gl. z vratnimi verižicami.

Zlato remontoir-ure, prej 100 gl., zdaj 40 gl. Na pet let se jamči.

A. Fraiss, Rothenkurmstrasse Nr. 9. Wien, gogenüber dem erbischöflichen Palais. (12-5)

Čudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabi jo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdozvrstnejše žilne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper bel tok, božjast, zoper sročopk ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarni Cristofaletti e Gorici, e Trstu v lekarni C. Zanetti. Ena steklenica stane 30 novcev. (10-5)

F. S. Prinz

Acquedotto št. 21 ima vsak dan prave in sveže dunajske in kranjske klobase.

Dobiva se pri njem tudi pravi sveži Estragon-ženof. (2-2)

Franjo Jereb, trgovec

z manufakturim blagom, suknom, tkanino, napravljeno obleko, in vzlasti s popolno zalogo robe za kočije, z' bordami, traki, čopi in gumbi, kakor tudi s pristojnimi preprogami vsake vrste. Trst, via s. Giacomo (Riborgo) Ghiaccera št. 638-2. (20-7)

Le enkrat

se ponuja tako dobra prilika, da se more izvrstna ura za polovico cene kupiti.

Velika razprodaja.

Po vsej Evropi nastale politične razmere se tudi Švice niso ognole i zato se je mnogo delalcev izsello, vsled česar se rušijo tudi fabrike. Tako je i prva najznameniteja urarnica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu, izvenredno kraso vrezljane i vezene i po ameriškem sestavu napravljene.

Vse ure so na sekunde reparsirane i mi dajemo poročstvo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poročstva i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro, ki ni pevoiti, nazaj vzeti i zamenjati.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopcem, izvenredno točno na sekunde regulirane, razen tega po novem načinu elektrogalvaniški počiščene, z verižico, medaljonom itd. poprej gl. 25, zdaj ena le po 10 gl. 20 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebro-nikla, na 15 rubinih, z emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim ploščatim steklom, poprej gl. 21, zdaj ena le gl. 7,25, vse na sekunde reparsirane.

1000 ur na vreteno, z izreznim zaklopcem iz srebro-nikla, kristalnim ploščatim steklom na 8 rubinih, najnatanjše reparsirane, z verižico, medaljonom i žametnim etuisom, poprej gl. 16, zdaj ena le gl. 5,60.

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rubinih, razen tega električno počiščene, najnatanjše regulirane. Te ure so poprej stale 27 gl., zdaj pa stoji le gl. 13,40.

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravega 13 l. teškega srebra, po c. k. puncovnem uredu pregledane. Poročstvo se daje, da so najtočnije na sekunde reparsirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Taka ura je veljala poprej gl. 35, zdaj pa se dobiva za neverjetno ceno 16 gl. Razen tega se dobiva z uro vred zastoj verižica, medaljon, etui iz žameta i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospe, na 10 rubinih, prej 40 gl., zdaj 20 gl.

1000 remontoir ur iz pravega zlata za gospe all gospe, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

650 ur za zid z najlepšim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprej 6 gl. 75 kr.

650 ur budinice z udarcem, ki prav dobro tolče, najnatanjše regulirane, tudi pripravne za mizne pisarje; poprej 12 gl., zdaj le 4 gl. 80 kr.

650 ur z nihalom v najlepši izdelane visoke gotičke omari, navijajo se vsacih 8 dni, najtočnije na čas regulirane, izvenredno lepe i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 let dvojno vrednost, ne imela bi se v nobeni hiši pogrošati, posebno ker je taka res krasota sobi. Take ure so poprej veljale po 35 gl., zdaj pa izjemno le 15 gl. 75 kr. Kadar se naročujejo ure z nihalom, treba je priložiti zagotovilico. (6-2)

Razprodaja ur urarnice Ph. Fromma

Dunaj, Rothenkurmstrasse, št. 9, partere.

Nova iznajdba! Nij več okrpanih čevljev!

Patentirano v vseh državah! C. k. edin. privilegiran universalni klej za usnje,

od Max. Muhr-a, Bruck na štajerskem

Izvrstno sredstvo, da se usnje z usnjem in z drugo robo popolnoma nepremočno mehko trpežno zveže; n. pr. raztrgan čevljev se popravi neznatno in lepo, celo nepremočno in trdno, ako se s tem klejom na poškodovani del prilipi kos prirejenega usnja. Po dosedanjem zelo pomankljivem načinu popravljeni čevlji dajo predrti vsako mokroto, ktera zakrivljo razhlajenju nog toliko bolezn; torej svetujemo p. n. občinstvu, naj od čevljarjev skrbno popravo s klejom za usnje zahteva — Cena ene steklenice je gl. 1,2) kr. proti pošiljatelj svote po kateri bodi pošti.

Glavna zaloga: pri Max. Muhr v Bruck na Muri. V Trstu prodaja Andreas Nimer-richter, čevljarska zaloga, Corso. (20-2)

Vinske sesalke

(pumpe) najboljše sestave, pri shodu vlnorejcev na Dunaji z državnim in enim zlatim darilom zaradi dobre izdelave odlikovane, s vso pritlikino; prave ameriškane cevi z dveletnim poročstvom, Mousseux, sodel, menjalne in kljunaste pipe, prehodna zaklopnice in vsi izdelki iz kovine pri Franc Syrony, Wien, III. Bezirk, Fasangasse Nr. 18. v lastnej hiši. (24-19)

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču. je odlično najboljšo zdravilo zoper protin in revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo »cvet zoper trganje po dr. Maliču« z zraven stojičim znamenjem; i steklenica 50 kr., pravega prodaje in razpošilja samo leka rna »pri samorogu« J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani. (12-6)

Auerovo

najboljše barvilo za lasé za blekasto, rjavno in črno edino najboljše na kontinentu, s poročstvom, da se porvne znese, barva v 15 minutah in stalno, da se barva pri umivanju ne odmice. Patent za Austro-ogersko. Cena za karton tekočina za žicobekasto 4 gl. — za črno ali rjavno 3 gl. — z natančnim naznanilom, kako se ima rabiti 20 kr. več v gotovini ali s povzetjem.

Koppitzinovo

najboljše sredstvo za obravnavanje kože zoper protin, revmatizem, kožne spuščaje, stare in nove rane, otekline, kakor tudi zoper vsako drugo zunanjo bolezen steklenica 1 gl. 20 kr. v gotovini ali s povzetjem, z ovitkom 20 kr. več. Mnogo spričal leži na razgled pri M. Hrdlička, c. k. priv. vlastnik na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse št. 36. kamor naj se pošiljajo esa naročila. (24-23)

Važno gospodinjam!

Moj najboljši in izvrstni stroj za pranje in izžemanje

se skrbnim gospodinjam ne more dovolj priporočati. Daje pri prihrabi mnogega časa in materijala in z največjim varovanjem najčisteste perilo, kakor se z roko nikoli ne more prirediti. Edina ženska zadostuje, da perilo srednje hiše v nekaterih urah popolnoma osuši. — Cena stroju z navorom za pranje je 15-20 gl., stroju za izmečkanje 15-20 gl., stroju za pranje z mahavnim kolesom 35, 40, 45, 50 gl. Daniel Schmid, Wien, Mariahilf, Stumpfergasse Nr. 49. (15-13)

bureau za inserate in naznanila

Vincencija Hrdlička, Dunaj, Wieden, Hauptstrasse 36. I. nadstropje

se priporoča p. n. gospodi, bankam, denarnim zavodom in vsakemu trgovcu ali obrtniku v domačih in tujih deželah sploh za posredovanje pri naznanilih pod strogo tajnostjo!!!

Inserati za vse koledarje in časnike se sprejemajo cenejše, kakor če se neposredno naročajo.

Kup in prodajo

hiš, posestev in blaga vsake vrste, posredovanje pri denarnih in službah, pri ženičenskih ponudbah itd. prevzame za inseriranje pod popolno tajnostjo bureau za inserate in naznanila Vincencija Hrdlička za vse časnike na svetu. (20-16)

Albert Samassa

e. kr. dvorni zvonar fabrikant strojev in gasilnega orodja v Ljubljani.

Ubrani zvonovi z upravo.

Vsake sorte gasilnice izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. Hidrofori, vozovi za vodo, vrtno škropilnice kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare. Crkveni svečniki in druge priprave z bronu. Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnico, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega in kovanega železa s pritekline, mehovi iz konopnine in gumija itd. — po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke. (12-11)

28 svečinj.

Pozora vredno!

Epilepsija,

krč in bolne čutilce! Vsi, ki se zanimajo za te bolezni, ali iščejo gotovo pomoč, naj si zaupno omislijo knjizico Dr. Boas-a, strokovnjaka za krč in čutilčne bolezni. Dobi se brezplačno in frankirano edino pri gosp. Parlaghy, München, 39. Bayerstrasse. (12-6)

Šola za harmonike

k samoučbi. Prijubljene in za najboljše priznane »šole« k samoučbi pri 2 in 3 vrstnih harmonikah, pa tudi pri hromatičnih trivrstnih — za strokovnjake s posebnim naštevilkanjem in z dodatkom naj lepših in priljubnejših skladb, ponujajo prijateljsem tega godbenega orodja ne samo priliko, se igranja na harmoniki brez nčitelja v kratkem času naučiti, nego tudi se v tej godbi do naj više stopinje spoznati. — kar mnogo zelo pohvalnih spričeval potrjuje. — Cena 2 vrstne šole s 25 skladbami 1 gl., 3 vrstne s 40 skladbami 2 gl., 3 vrstne hromatične s 30 skladbami 3 gl. Poleg tega se dobiva mnogo naj-novejših in lepših skladb, kakor: marči, polke, valcerji, kadriže, čaršadi itd., vsaka posebej. Kdor kupi harmoniko z dvema vrstama za 10 gl., ali s tremi za 20 gl. ali više dobi »šolo« v nagrado.

Harmonike podpisane so posebno trpežne in po novo zboljšamen načinu izdelane, tako da se vsaka skladba more pravilneje igrati.

Vse naročbe na »šole« in na harmonike, pa tudi vsake baže popravke hitro oskrbuje in najcenejše računi

Janez Homole, izdelalec harmonik in spisatelj najboljših »šol« za harmonike v samoučbo. (9-9) Wieden, Hauptstrasse Nr. 69 Wien.

Objava.

Čestitam si javiti slavnemu občinstvu, da se moje bukovno oglje prodaja na drobno samó v magazinu hiše Tripkovičeve na razkrižju via Fontane i Lazzaretto vecchio. Pri kupovanju na debelo, prosim, obračati se name.

Mate Pollich, Borsa Vecchia.

TEODOR SLABANJA

srebrar v Gorici ulice Morelli št. 17,

priporoča vis. častiti duhovščini crkveno orodje naj-novejše oblike, ki je ima tže napravljeno ali je hoče napraviti kakor se bo želelo namešt:

altarne in bandedne križe, kanonske table, relikvije, kotičke, za blagoslov vode, posode za sv. olje, držala za sveče, itd.

monstrance, kustodije, kelije, ciborije, svetilnice, svečnike, altarne, tabernakeljake in štacijske, kadičnice s kad. čolnici.

Tudi se pri njem staro crkveno orodje v ogaju posebiti, pozlati, izčisti in popravi; zavezuje se tudi da bo vse po poslanih nariših, kakor se mu blagovolji naročiti, v kar najbolj mogoče kratkem času in po nizkeje ceni izgotovil.

Na blagovoljena vprašanja se radovoljno odgovarja in vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto pošilja. (10-9)



Na blagovoljena vprašanja se radovoljno odgovarja in vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto pošilja. (10-9)

Staerk & C.

Zaloga obleke za gospe „Alla Città di Roma“

Skladišče angleške in francoske robe, Trst, via al Teatro št. 4.

Melbourne 1881. — I. premija. — Srebrna medalja.

Muzikalne igrave,

katero igravo 4-200 komadov, z ekspresijo in brez nje, z mandolino, bobnjem, zvonci, kastagnetami, nebeskimi glasovi, harpami i. t. d.

Igralne škatlje,

katero igravo 2-16 komadov; dalje popolne škrinjice, držala smok, švajcarske hišice, album-i fotografij, pisavno orodje, škatlje za rokavice, težala za pisma, posode za cvetlice, etuis za smodke, tobačnice, mizice, steklenice, krožniki za pivo, denarnice, stoli i. t. d., vse z muziko. Vedno naj-novejše in naj izvrstnije priporoča.

J. H. Heller, Bern (Schweiz). Samo, če se naravnost pri njemu kupi, daje poročstvo pristnosti. Ilustrirani ceniki se dobé franko. (4-1)

100 najlepših muzikalnih igrav v vrednosti 20.000 frankov se bo med kupcem od novembra 1. aprila 1892. vsakemu od naših 100 najboljših muzikalnih igrav v vrednosti 30.000 frankov. (10-10)